

grund af disse forbrydelsers specielle karakter, jf. betænkningen side 39.

Under Folketingets behandling af det lovforslag, der blev vedtaget som lov nr. 256 af 27. maj 1981 om ændring af straffelovens bestemmelser om voldtægt, røveri og brandstiftelse, blev der udtrykt ønske om, at spørgsmålet om nævninges og domsmænds betydning og indplacering i retsplejen blev taget op til generel vurdering.

På denne baggrund anmodede Justitsministeriet Retsplejerådet om at foretage en samlet gennemgang og vurdering af spørgsmålet om behovet for ændringer i anvendelsesområdet for domsmænd og nævninge. Retsplejerådet redegjorde herefter i betænkning nr. 994/1983 om lægdommerordningen i straffesager m.v. for nogle muligheder for en ændret afgrænsning af området for nævningesager. Rådet pegede som en af mulighederne på en ordning, hvorefter afgrænsningen skulle foretages ud fra den straf, der kunne forventes i den enkelte sag. Da der under behandlingen af det lovforslag, der førte til den nævnte ændring af straffeloven i 1981, af Folketingets flertal var blevet forkastet et ændringsforslag om at undtage § 191-sager fra nævningebehandling, fandt Retsplejerådet i betænkningen at måtte forudsætte, at disse sager ikke helt kunne undtages fra nævningebehandling. Rådet foreslog derfor, at sager efter § 191, stk. 1, 1. pkt., skulle undtages fra nævningebehandling, således at kun de groveste narkotikasager efter 2. pkt. som hidtil (siden 1975) skulle behandles ved nævningeting, jf. betænkningen side 87.

I 1984 fremsatte Justitsministeriet forslag til ændring af bl.a. retsplejelovens § 687 om nævninges medvirken ved behandlingen af straffesager, hvorefter afgrænsningen i almindelighed skulle foretages alene ud fra den straf, der kunne forventes i den enkelte sag. Lovændringen blev gennemført ved lov nr. 298 af 6. juni 1984.

Gældende ret er herefter, at nævninge medvirker i sager, hvori der bliver spørgsmål om straf af fængsel i 4 år eller derover, for så vidt dette ikke er en følge af, at der bliver spørgsmål om fastsættelse af en fællesstraf. Nævninge medvirker endvidere i sager, hvor der er spørgsmål om dom til anbringelse i institution eller dom til forvaring og i sager om politiske lovovertrædelser. Nævninge medvirker derimod ikke i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 172 (dokumentfalsk), 173 (dokumentsvig), 286 (berigelsesforbrydelser af særlig grov beskaffenhed) eller 289 (grov skattesvig og grov indsmugling) eller i sager, som kan fremmes som tilståelsessager efter retsplejelovens § 925 eller § 925 a.

Ved den afgrænsning af nævningesagerne, som blev foretaget i 1984, skete der en udvidelse af næv-

ninges medvirken i narkotikasager, idet nævninge nu også skal medvirke ved behandlingen af sager om overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt. (strafferamme 6 år), såfremt der bliver spørgsmål om straf af fængsel i 4 år eller derover. Endvidere blev sager om narkotikahæleri efter straffelovens § 191 a, der blev indsat i 1982 med 6 års strafferamme, overført til nævningebehandling i det omfang, der bliver spørgsmål om fængsel i 4 år eller derover.

7.3. Der kan efter Justitsministeriets opfattelse - således som også Retsplejerådet ved flere lejligheder har udtalt - anføres en række særlige grunde til, at narkotikasager undtages fra nævningebehandling. Der kan i den forbindelse være grund til at pege på, at en række andre grove lovovertrædelser er undtaget fra nævningebehandling, fordi der er tale om sager af omfattende og kompliceret karakter, som ikke er egnede til nævningebehandling. Sager om overtrædelse af straffelovens §§ 172 og 173 (dokumentfalsk m.v.), straffelovens § 286 (berigelsesforbrydelser af særlig grov beskaffenhed) og § 289 (grov skattesvig og grov indsmugling) er således som tidligere nævnt undtaget fra nævningebehandling.

Sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 2 (særlig grove sager vedrørende underslæb, bedrageri, mandatsvig og skyldneršvig), blev undtaget fra nævningebehandling i 1932. Baggrunden herfor var, at disse sager ofte kan være særdeles indviklede, således at det kan være vanskeligt at få dem forelagt på en for nævningene tilstrækkelig overskuelig og forståelig måde.

I 1962 blev sager om overtrædelse af straffelovens §§ 172 og 173 undtaget fra behandling under medvirken af nævninge under henvisning til, at erfaringerne havde vist, at disse sager, der ofte indeholder meget indviklede regnskabs tekniske spørgsmål, er mindre egnede for nævningebehandling.

Ved lov nr. 298 af 6. juni 1984 blev endvidere sager om overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 1 og 3 (særlig grove sager om tyveri, afpresning, åger og hæleri), samt § 289 (grov skattesvig og grov indsmugling) undtaget fra behandling ved nævningeting. Baggrunden herfor var, at det blev anset for uhensigtsmæssigt, at disse sager om økonomiske forbrydelser, som ofte er af teknisk karakter, og som ofte tager lang tid i retten, skal behandles ved nævningeting.

Begrundelser svarende til dem, der har ført til, at Folketinget har undtaget de nævnte sager fra nævningebehandling, kan med fuld samme styrke gøres gældende ved narkotikasager. Disse sager er, når de efter de nugældende regler skal behandles ved nævningeting, som oftest vanskelige at overskue med hensyn til faktum, og de rejser en lang række komplicerede bevismæssige problemer, ligesom der ofte er mange sig-